

OU ZANFONA SEMANAL—D' ALEGRIAS OU DE BÁGOAS,—SEGUN QU' O POBO GALLEGO
S' ADIVIRTE, CANTA OU LAYA.

PRECIOS DE SUSCRICION

N-a Cruña, OITO cadelos pequenos ó mes—Fora NOVE id.—Número solto UN can grande

DESPOIS D' A TEMPESTÁ

A pedra de toque d' os homes públicos, é o estado esceucional d' os pobos: solo n-os momentos en que ferven as pasiós populares, pódese xusgar d' as virtús cívicas, d' o méreto ou deméreto, d' a sinceridá ou falsedá d' o amor e anegacion pol-os pobos, que todo hó cibdadano debe sentir, e mais que tolos, os qu' aspiran á tér certa sinifizecion entr' eles.

Agora mesmo, e con motivo d' a escitacion predocida n-a Cruña—e xa caimada gracias ós bós officios de quen nunca disminteu seu amor por ela sin perxudicar nin esquencer os demais pobos,—con motivo, ripitimos, d' esa escitacion xusta e lixítima canto pacífica e ordenada, poido apreciar o pobo cruñés onde está o ouro de ley e onde o cobre dourado; con que patricios pole contar cando chegan os momentos de proba e á qu' outros debe derribar d' o pedestal d' a popularidá á qu' eles mesmos agancharon axudados pol-a candidés d' uns poucos; quén é o que tén tantos criterios como necesidades materiás o solicitan, e tomando por pantalla a prudencia curman d' o medo, colócase c'un pé *aló* e outro *acó* pra que, novo Coloso de Rodas, poida pasar por debaixo o barco d' os intréses d' o pobo que finxe defender, cando soamente defend' e procura o propeo crecemento.

O pobo cruñés está, pois d' enhoraboa si fixou sua atihcion n-a conduta de poucas e certas individualidás que tiveron acesas duas velas, unha ó demo e outr' á San Miguel, e d' as que non queremos dar os nomes tanto porque supoñemos que caerán nosos leutores n-a conta de queas son, canto porque non nos prace singularizar cando de censurar certas auciós se trata.

En cambeo non queremos pasar sin apraudir como se merese a conduta d' o Sindicato, *colcutivamente* considerado; a dñisima d' o Gobernador civil Sr. Morés, posto de parte d' o pobo cruñés en canto ll' o permitian as delicadas funcións d' o seu cargo e prestando seu importante concurso pra recabar a solución satisfactoria que puxo fin ó conflito; e sobre todo—premitasenos a escencion favorable—a conduta d' o escrarecido e probado patricio o dino Capitan xeneral, tanto mais de notar canto contrastou co-a infame d' uns poucos mal aconsellados ou guiados por perversas intencións, que tiveron o atrevemento de....

Pro non descubrámol-a lama d' auciós tan ensensatas e criminás: n-a conciencia e n-o corazón d' os cruñeses viv' e vivirá o recoñecemento á que se fixo acreedor en cantas ocasións se ll' ofresceron de probar seu amor á pátreas; e ese recoñecemento medra en ves d' empajuenecerse cando con proposito ben cativos procura calquer prodeco—com'

agora socedeu— infundir sospeitas inxurosas que tenden á romper os lazos d' afeito qu' unen á este pobo e-o ilustre xeneral

Solo unha nube queda frotando n-a pura atmósfera que socedeu á tempestá: os insultos, a intención d' a prensa santiaguesa de poñer en ridículo autos de que pol-o visto non é capás aquel pobo, moi en harmonía aqueles co-a cultura e progreso d' hoxe, e que dan a medida d' a alustración de quen os lev' á cabo n-as condicións d' orden e serenidá qu' aquí s' ouservou.

Compañezamos ó pobo que solo se congrega n-os tempos ou n-as solemnidás relixiosas, e consideremos o sucedido com' a mellor proba de nosa rexeñeración moral.

LERIAS

O CONTO DE NUNC' ACABAR

—Marchemós, marchemos,
siguind' os demais;
fagamol-a venia
ó noso xeneral.

—Cata que tamen ó meu Goñechos se ll' apega a zarzuela! ¿Donde demontres deprendiche esa cántiga sendo así que sempre tiveche a orella tan zarrada qu' hastra n-o *alabáa* desentóas?

—Eso d' orella zarrada elle un conto de vosté, que ben ó revés, téñoa tan aberta qu' agora mesmo estou oindo os sospiros que lles custa á algúns non haber cantado á tempo a copra que vosté m' oyeu.

—Espricate mais claro pra qu' eu te entenda:

—Eso farei si podo. Quixen dicir que, segun me dixeron, houbo algun papel que se permitiu dicir qu' o noso dino e querido xeneral non dixera palabra aló n-a Corte en favor de....

—¿Estás conxugand' o verbo dicir ou queresme repetir aquela posdata de "Digo qu' onde digo Digo, non digo Digo, que digo Diego"?

—Eu non sei conxugar mais qu' os boi; cando os unzo ó carro; o qu' estaba eu dicindo era que...

—Ben, home, non t' apures que xa t' entendo. Pr' has de saber que si ese diario á quen tí aludes peccou de lixeiro e levado d' as impresiós d' o momento prexugou a conduta d' o xeneral, ten disculpa n-a coraxe mesma que demostrou tomando a iniciativa cando nada bohicaba; namentras qu' houbo e hay outro diario moi serio sesudo e pranchado, qu' andivo com' a tua carreira n-esa eurtiñ. que tivo a prudencia de non defendelo estando en autos como estaba, cando se lle puxo en tela de xuício, e agora lle canta xaculatorias; que leva esa prudencia hastra esquirbir á gusto d' os santiagueses, e ten agora descaro abondo pr' acusar ós que camifaban descarriados, esquencendo qu' o non sair a defensa d' a inocencia e d' a xusticia, é compriedá ou cobardia.

—Logo non diga vosté qu' eu sen un boiro d' aldeá; pois por ese diario iba miña cántiga.

—¿E cómo demóncaro estás ti tan enteirado d' esas trangalladas sendo así que fai un sin fin d' e tempo que non che vex' o pelo? Sei que foxiches á quei ma?

—Eso de foxir d' á queima pouco á pouco, que non somos tan malos viciños, por mais que vi vames lonxe d' a capital, e en canto á estar enteirado élle porque teño amigos n-a cociña, non pra comar, pro si pra sabelas noveoás qu' alcurren; e así é que soupen d' a dimisión de todos os concexás menos o señor Rouco; soupen d' a manifestación á qu' acudeu tod' o pobo d' a Cruña en masa; soupen d' os discursos que se pronunciaron desd' o balcon d' o auntamento, e qu' uns foron apraudidos e outros ridos; soupen d' a reunión n' o Circo de Maria Pita n-a que se nomearon tres representantes d' o pobo pra constituir o Siniéatro ou Sindicato, qu' eu non sei como se denuncia; soupen d' o manifesto de Rouco con acompañamento de bofetadas e querella quirminal; en fin, señor, sóupenlle tanto como vosté; e teño entendido ademais que n-as compensaciós qu' o menistro pensa dar á Cruña hay probalidás de que salla esta ganando, si é verdá qu' ademais de duas baterias de montaña ven un reximento d' infantaría; e oín dicir tamen que vai ser decrado porto habilitado da primeira o de Compostela.

—¿Quén demos ch' espetou tanta caroca? Porqu' é nazasario que seipas que si ben temos home capás de facer pol-a Cruña tod' eso e moito mais, nunca se debe esperar tanto ben xunto, e aínda caso de que viñase o reximento que dis sería pra goarnecer outros pobos de Galicia por mais qu' aquí risidise a prana maór; e en cant' ó porto de mar que nomeache, é tan imposíbre como cuspir ó céo, á non ser que fagan navegabre o regato d' os Sapos.

—¿E non podría levarse a y-auga d' o mar como se levan outras cousas?

—Vai d' ahí, borrican, vai d' ahí, e non disparates.

—E dígame, cómo demóncaro se gobercaron vostedes hórfos d' auntamento? Si lles salen ben, ¿non poderían aproveitar o ensayo?

—¿Seica estás tólo? Os aumontamentos son necesarios pr' adimnistrar, cobrar e pagal-o consumo, pra facer os repartos d' as contribuciós, pra velar pol-a sanidá, pol-o orden; pol-o melloramento público e pra celebrar contratos de maór ou menor emportancia, por mais que lle soceda n-esto o que á calquer fillo de viciño, erral-a conta; e-oa difrencia de que, as alquivocaciós d' ésta vanll' ó peto aél mesmo e as d' aquel págas o *coman*.

—Vámol-o andando. Pois señor amo, eu voume pra casa e xa qu' entrei cantando premita que salla votándoll' a despedida.

—Bota o que queiras, pro non berres moito, que non estamos pra desórdes.

Orden e á calar o pico
qu' andan mouros n-a portela...
¡Ai, se nos vai Compostela,
o noso frorou mais rico!

A ca nisa non nos chega
o corpo... ¡voto á Brida!
si ela fai provincia sola
e d' a n ñ com' un renega,
qué fare nos d' os cadelos
que van d' a provincia enteira
á cacher a Porto Faxeira
e á manter tantas cadelos?
A vosa separación
fará nos andar á fapos...
¡C' o Cruceiro d' os Farrapos
vos saqu' esa tentación.

CANTIGAS

NO GRANDE ACONTECEMENTO !!! (2) (1)

Dedicado ó meu ilustre correlixionario

EXCMO. S. D. R. P. COSTALES.

Xá o relós d' a catedral
tiña sinalad' a hora
pr' os picholeiros d' agora,
d' a libértá federal.

Xa aquela treste campana
chea de cramar "lacon"
e tocar pra oración
quixo botál-a diana...,
a diana d' o escodron,

¿Que tén de particolar
q' un pobo tan solarmeiro
tir' o esopo y-o caldeiro?
Tiña unha ves qu' empezar
a saír de lacoeiro.

así foi que certo dia
pasou rexistr' ás bcetas
e solo viu tres pesetas
par' a limosniña pia
e dixo: "a fé xa está fria",
esto levo mo Patetas.

Estirou log' o pescozo
por enriba d' o alzacoello,
comtemprou o pobo vello
o lado d' o pobo mozo
e cramou pr' onto:—¡Carozo!
esto non é de pasar
qu' a i vámonos quedar
sempre metidos n-o pozo:
¡jei, carcas, á traballar!

Aquela vos foi pasando
de xastres a zapateiros,
de sacristás a barbeiros
hastr' os señores de mando
e de creto e de diñeiros;
e todos n-un pelotón
com' as rans pedindo rey
berraron: "que era de ley
botarlles un escodron"
foi logo un rinoceronte
e esquirbeull' un liberal,
en confianza ben ou mal,
qu' a cabra tira pr' o monte
N' é de monte natural.

Eu non sei que vos pasou
d' estonces alá n-a Corte

nin que crase de resorte
o pobo carca tocou;
mais o cert' é, sin pensalo,
que poucos días pasaron
y-os ministros lles botaron
mais decent' e un cabalo.

O saber esta noticia
todos cheos d' alegría
armaron algarabía
pol-os confis de Galicia:
—Somos xente, somos xente—
berraron cuasque de cote
botando rabo n-o pote,
pol-a mañan augardente,
y-as vellas drento d' a casa
queimarón montes de velas,
poñéndoll' ó santo *espoelas*
facendo tortas de masa;
en fin, que foy segun penso
dia de moita foleada
tod' ulía a bacalada
revolta e' olor d' o incenso.

Chegou asíñ' o momento
d' entrar a caballería,
y-o pobo c-a pillería
foi esperal-a contento
cal se fora romería.

Alí xunto San Caytano
dous' o encontro e o saludo
d' o exérceto barregudo
c-o exérceto veterano,
as nenas c-o mellor pano
y-as vellas c-as chancas novas,
desimuland' as corcobas
e recordand' o d' antano,
reían mirand' ó chan
como santiñas mocardas
d' estas que cheiran a xardas
n-a coaresma, si ll' as dán:
os nenos, voca pasmada,
perguntaban corcosiños
ás nais s' eran santiños
os d' a roupa colorada:
todo en fin, en movemento
se puxo c-a novidade
non faltou quen maxestade
chamas' a máis d' un sarxento,
nin quen d' osía ós cornetas
o verlles cordós bermellos,
nin quen creése camellos
ás bestas grandes e inquietas.
Xa chegand' os eidos vellos
c-as paredes como balos,
e paran alí os cabalos
pensand' eran os cortellos;
mais a esporiñ' a fiada
crabándolles n-un illar
fixos' outra ves andar
por unha rua apertada
que non cabían de par
alí as froles e cronas
caían desd' as bufarras,
alí tocaban guitarras
e cónchegas e zanfonas,
os foguetes d' a parranda
sobían ós pisos *sestos*,
y-astr' os rapaces con testos
formaban parte da *banda*:

“;Viv' o exército sapeiro!“
berraban en confusión,
entre mentras o roncon
sintíase d' o gaiteiro
qu' iba diante fanfarrón
moi frecado e moi grileiro.

Dempois de mil tropezós
chegaron xunt' ó coartel
feito xá n' ano aquél
d' a portaña d' os perdós.

Alí houbo bofetós
entr' á rolda de festeiros
todos querían ser pirmeiros
á ver metel-os bridós
n-o coartel d' os *picholeiros*;
algun soldado o seu rós
quitou ó entrar n-o aposento
maxinand' era un convento
é dixo:—loado sea Dios:
outros creían qu' er' un sono
ou qu' estaban n-outra vida
ou na insua pormetida
á Sancho pol-o seu dono
cand' algús homes da tono
lles tiñan conta d' a brida. . . .

Así vos foi a chegada
y-o gran acontecemento
qu' oin e corrin contento
á escribilo n' A FULIADA
solo falta unha puntada
referent' os convidados:
foron xefes e soldados
según creo, á gran *callada*,
tamen oin qu' o regalo
das xamonas e mocicas
for' un saco de reliquias
os oficiás d' acabalo;
mais eu de miu non o falo
y-o que queira preguntár
que vaya, pois marmular
d'os santos non quero e calo.

Carlos POL.

N-O ALBUM D' A SIÑURITA
D.ª RAFAELA RODRIGUES PRACER

Si non tivese o curazón magoado
por acedas lembranzas,
si poidera espricar tod' o que sinto
n-o mais fondo d' a y-alma...
eu rogaría ás musas que me desen
tan xiquera unha cántiga
para laudar á dona d' este libro
qu' a miña pruma aldraxa...;
e si elas atendesen o men rogo
póndome boa cara,
estonces diciría qu' os seus ollos
o acebaché empanan,
porque son tan negriños com' a pena,
tan d'ces com' as bágoas,
tan lindos, estén tristes ou alegres,
coma o surrir d' a y-alba;
qu' es beiciños roubaron a frescura
d' a mañan orbellada,
y-a tinta d' as cereixas bén compridas

ou mellor d' a escalrata;
qu' o cabelo que en crenchas arrecolle
mesmiñamente igoala
en cór ó empadecer d' un dia sereo;
qu' os dentes dan ó nácrar
envexa n-a brancura, e n-o xuntiños
á unha piña das mánsas;
y-o seu corpiño que tan feito tén
non haxo comparanza.

Mais... qu' hei dicila si non son poet 1?,
¿si a ispiración me falla?,
¿e si vivo n-o mundo de recordos
e d' acedas lembranzas?

R. Pesqueira Crespo.

Ó MÓR D' A LAREIRA

O XURAMENTO

I

Pepiña e Mingos eran de duas parróqueas de-
frentes, lonxe unha d' outra medea legoa curta,
como quen dí a carreira d' unha lebre; mais esta
pequena distancia acurtára-a o querer que se tiñan
dendes a pirmeira vesse que viran e beilaran xuntos
aló n' unha romaría, facía xa un ano.

Pepiña era un tenro gromiño qu' inda non
cumprira os dazaseis Abrís; y-era tanta a sua her-
mosura qu' ó véla dudábase si estaba un contem-
prando un ánxe baixado d' o céo ou unha-muller: de
Mingos solo ripitirei o que dician as xentes d' am-
bas parróqueas cando vían xuntos ós dous namo-
rados: «Son tal pra cal, non poido Dios facer mellor
parexa».

Dend' o punto e hora eñ que Mingos escomen-
zou á cortexala non viñera noite ó mundo qu' él
deixara d' andal-o camiño pra ir parrafear co-éla,
tanto n-as noites tempradiñas e ledás d' o vrau co-
ma cando diluviaba n-as frias d' o inverno e oubea-
ba o lobo ou lle saía ó paso n' unha corredoira, pois
anque tiña entrada n-a casa d' os páis e xa convi-
ñera c-o eles o casamento, com' o amor non con-
sinte testigos d' as arteinadas que fai de bicos e
apertas, Mingos daba por ben empregados o traballo
e piligros á que s' espoñía.

O casamento iba ó cabo á coroár as ánseas amo-
rosas qu' ambos á dous sintían; botáronse as pir-
meiras moniciós, e, com' acontecese á maór parte
d' as rapazas cando s' atopan n-este caso, Pepiña
volvérase cavilosa e hastra mais reservada e-o noi-
vo, pol-o qu' éste dou en maxinar mal d' éla.

Dous días antes d' o mais filís reservad' ós ho-
mes n-a vida, Mingos, ben fose porqu' os celos des-
pertaran n-o seu ánemo as negras sospeitas, ben
porqu' tivese algun persentemento d' eses qu' as
veces avísannos d' as grandes disgracias, o certo foi
que falou á Pepiña con moito misterio e n-estas pa-
labras:

UN SONO D' Á QUINTA PROVINCIA

¡Adios a badia,
Adios mar d' Orzán
qu' en cubos e cestos
pertenden levar!

Ni a torre d' Hércules
acó quedarà
qu' enriba d' as costas
d' outro Hércules vai.

En fin, quedaremos
o mesmo qu' as ráns,
sin auga n-o charco,
sin barcos n-a mar.

Qu' os barcos que vemos
de cote chegar
botarán as âncras
arinto á catredal.

—¿Quién fará tod' eso?
—Pois quen fixo mais.
—¿Cândo? — Un dia antes
d'o arincio final.

—Xa que pasado mañán hemos de xurar vivir tod' a vida unidos e ser fel un ó outro, ¿por qué non habemos de facer ese xuramento esta noite?

—Pra qu' eu te queira tod' a vida—repreicou noxada Pepiña—xa sabes que non fai falla qu' o xure; pro si tí empéñaste, fareino así soasmente por dareche gusto.

—¿E xurarias tamen non casarte con ningun outro si eu morrese?

—¡Ai, eso sí; xúroche pol-a miña y-alma que sí—o que Dios non premita—chegase á perderte, si eu tamen non morría co-a pena, nunc' á outro home mirab' á cara! ¡Ou tua ou de nada!

Mingos sospirou como si lle quitaran un peso d' enriba d' o corazón, e bicou con dilirio as más qu' a súa noiva puxera en crus pra xurar. D' alí á pouco dispidíronse hastr' o outr' día, él pra tomar o camiño d' o seu lugar y-éla pra recollese n-o virxinal leito, onde ben pronto pegou n-o sono adormecida pol-os dóces ensonos d' o amor.

Pro non habian pasado moitos momentos cando despertou asustada: seu nome, dito por unha vos moi conosciada e quirida, inda parecía que resoaba n-os seus oídos; aquela vos, non habia duda, era a mesma de seu adourado Míngos.

Pepiña ergueuse d' un brinco e abreu a ventana, ningún roído oíase fora mais qu' o misterioso marmullo d' a natureza; zarrouna de novo quedándose ás escuras, e cando en medio d' as tiniebras qu' a envolvían dirixía maquenalmente a vista ó sitio qu' á cabeceira d' a cama acupaba o retrato de Míngos, lanzou un berro y-estivo á punto de caer n-o chan acidentada: aquela imaxen n-a qu' éla pousara amorosiña seus rosados beizos causáballe medo d' agora, porque durante un curto instante viraa rodeada d' un resprandor fosfóreco, moverse drento d' o marco e fixar n-éla a triste mirada d' os morebundos

Aquelo non tivo mais dura qu' a que pode ter un lóstrego que baixa foxitivo d' o céo á terra deixando n-o ánemo a duda de si foi quimeira ou realidade. Esto lle socedeu á Pepiña, que n'un principio estivo por chamar á seus páis pra contarlles a visión que tivera, pro despois e á forza de querer convencerse á si mesma de que todo fora un engano d' os seus sentidos, logrou serearse, anque xa non poido pegal-os ollos n-o resto d' a noite.

O amenescer, e como tiña por costume, ergueuse seu pái pra ir por un queipo d' herba pr' o gando; pro non tardou en volver á casa co-as más valeiras, pro traguendo pintado n-o sembrante o delor mais profundo.

—¿Qué che s' esqueceu?—preguntoulle sua muller supoñendo que volvía en busca d' a fouciña ou d' a tabaqueira.

—¿Disgraciados de nosoutros! ¡Disgraciada d' a nosa filla!—dixo por toda resposta e namentras se deixaba caer n' un escano.

—¿Pro qué che pasa, por qué tembras, qué disgracias son esas de que falas?

—¡Por Dios que non nos oya *éla!* O probiño Míngos, o qu' iba á ser noso xenro, apareceu asesinado esta mañan xu' to á Fraga d' o Vento. ¡Non ximas, que te vai siulle!

Pro a precaución era xa fora de tempo, porque Pepiña qu' oíra á medeas a conversacion dende-o seu coarto e qu' inda tiña a y-alma acorada pol-as visióis d' a noite, persentouse de súpito diante de seus páis, e encarándose á eles dixolles e-o ese aire resoltó que solo s' atopa n-as grandes desesperacións:

—¿Por qué choran vostedes? ¿Socedeu algunha disgracia ó meu Míngos? Non m' aculten vostedes a verdá,....

—Si o queres ver por última ves,—interrumpiu un mozo mal trazado e virollo que dend' a porta atisbab' aquela escéa delorosa,—asómate, que vélo ahí ch' o trán morto enriba d' unha escada.

Pepiña volveuse pra mirar ó qu' así falaba, e reconecendo n-él ó aborrescido pertendente de quen nunca quixera escoitar fala e á quen tantos dispregios fixera, sinteu oprimírsell' o corazón adiviñando a triste verdá d' o socedido, e perdend' o sentido caeu despromada n-o chan despois de dicir soamentes estas palabras:

—¡Tí erel-o seu asesino!

A. V. T.

(Concruiráse)

FUNGUEIRAZOS

Cal dos dous será mais

Entr' *A Voz de Galicia* e *O Telegrama*, ambos á dous atitulados republicanos, ambos á dous defensores d' o pobo, e ambos a dous creéndose feles entérpetes dos intereses d' esta cibdá, soscitoune unha disputa, sobre quen habia sabido defendela millor, si un atizando a lumeirada, ou a outra votándolle auga; si unha sendo toda prudencia, que en certos casos ten o nome de medo, e n-a presente cadralle mais a d' egoísmo, ou o outro enérxico, astrevido, á quen se chama valente, que por o nome verdadeiro ás cousas, por mais que como asustado d' a súa obra trate anque con desemulo de recoller velas, así que desapareceu o confrito, e coída haber anoxado á catro persoas; ou a outra arrepentida d' a súa friaxe, querenos facer ver que e-a sua calma, e-a sua serriedá e e-a sua prudencia, en ves de defender os intereses e o nome de certas e determinadas persoas, defendeu a honra lastimada d' este pobo que tantas probas ten dadas de cordura e sensatez, o mesmo tempo que d' a enerxía n-os momentos de proba.

Uuha e outro tratan de desculpar a súa conduta, e anque un fala de concencia e a outra apela a opinión prúbica, ningún d' os dous está tranquilo.

Un teme haber ido mais lonxe que lle conyiña.

Outra ten medo haber qeedado n-a metá d' o camiño. Un quere adiquirir popularidá, e o mesmo tempo non quer perder certas amistás.

A outra non quer perder nin amistás nin popularidá.

Os dous vótanse de independentes, d' ecos feles, de defensores d' o pobo, e os dous están arrependidos, como dixemos un d' haber ido moi lonxe, e a outra d' haberse quedado moi curta.

Hoxe qu' entrou a saudable reación, pernuncia con respecto e consideración, nomes qu' un sinalou á maldecencia pública, e qu' outro non s' astreveu á defender n-os momentos en qu' o pobo cruñés amostrábase cheo de lexitima indinación.

¿Que queren? ¿Que pertenden? Pecaronos dous? Pois conféseno, pidan perdon, un ás persoas á quen cree haber ofendido, e a outra ó pobo a quen non defendeu e-a enerxía qu' era d' esperar dado ó título que leva.

Deixen de parecerse ás duas á comadres de prazuela que reñen, e qu' ó soltar algunha palabra que lles cada prefutamente ás duas, din as qu' as escoitan: *cal d' as duas será mais?*

O auntamento de Betanzos non solo ofresece pr' Escola Militar o Archivo e a praza que ten ó frente e a alameda, sinon que tamen ofai d' o espacioso edificio d' o Hospital de San Antonio, compormeténdose á poñelos en comunicacion por medio d' unha galeria, pra maor comodidá.

As nove e medea d' a noite d' o lús celebrou sesion o Auntamento, e despois d' aprobad' a auta anterior, dou se leutura d' un oficio d' o Gobernador participando non podia acetar a demision persentada, dándose por enteirad' o Auntamento.

O alcalde fixo a hestoria d' os sucesos d' estos últimos dias e d' a solucion d' o confrito, alabando a conduta d' os señores Sanchez Bregua, Morés, Batanero, Puga, Folla, Alsina, Linares e señores que compuxeron o Sindicato.

O señor Villegas pideu se nomease unha comision c-o ouxeto de dar as gracias ó xeneral o dia d' a súa chegada, pol-a súa conduta, e un voto de gracias ós cruñeses.

Fóron aprobt das ambas proposicións xuntamente co-a de publicar un manifesto.

Tamen s' acordou qu' outra comision composta d' o persidente, tenentes d' alcalde e síndicos, pasase á darlle gracias en nome d' a corporacion e d' o pobo, ó señor Gobernador civil, pol-o seu nobre proceder namentras durou o confrito.

Suspendeuse a sesion e saleu a comision pra o goberno civil.

De volt' a comision, dou conta d' o resultado d' a visita, e non habendo mais asuntos de que tratar levantouse a sesion.

O sindicato, qu' á gusto de todos, veu funcionando

estos dias, e ó cesar por haber terminad' o confrito, don mostras de facerse fel intérprete d' os sentimentos tan caluniados n-outros tempos, de este pobo, pidulle o dinisimo señor Gobernador infruise cerca d' o goberno, pra que se lle conceda á Betanzos a escola militar, co-ma compensación d' o escodron que se lle quitou, e d' os gastos que pr' aloxalo n-a Halóndiga tuvo que facer. Gastos que dada a penaria d' os municipios principalmente d' o de Betanzos, representa un sacrificio dino de recompensa.

Ben, señores d' o Sindicato. O pobo cruñés apraude a súa conduta desentresada e nobre e que demostra que non é o egoismo nin a envidia patrimonio d' os que dormen arrulados pol-o Orzan, por mais qu' outros digan o contrario, xugándonos pol-o que eles quizaes son-

IMP. DE A. AMENEDO PONTE.

Rua d' a Fita, núm. 7, Cruña.

LEOPOLDO PIÑEIRO

Asterria e Comercio de panos

Praza de Vista-Alegre—SARRIA

Predoce, ir lonxe por panos,
desenganos;
e Piñeiro é unha persoa,
segun sóa,
qu' a última moda seguindo,
cal xastre á quen nada empata,
sua parroquea vai vistindo
qu' é d' o mundo frol e nata.

¿Solo fama e non diñeiro
quer Piñeiro,
e d' orbe enteiro recibe
cánt' espide?

Pois tendo él tan bós tratos
é, mercar n-outro almacen,
semear o grau pr' os ratos
ou non querer vistir ben.

FABRICA DE CHI ULATE TRABALLADO A BRAZO
DE

RAMON GUITIAN

Praza de Vista alegre.—Sárrria.

Toda persoa fina é intelixente
qu' o *sucunusco* noso haxa probado,
dirá, lambend' o bico e sorridente:
"Das máquenas non sal tan bó bocado."

E esta verdá non ten volta nin tasa
pr' os que d' o *caracas* entendades;
mais si alguen duda, merqueo n-esta casa
ou pregunte de cal gastan os frades.

Praza de Vista-Alegre--Sárrria.

A N U N C E O S

PAPELERÍA. LITOGRAFIA

E OUXETOS D'ESQUIRTORIO

M. ROEL,

54-Real-54

Comprato sortido en toda crás de papés de fio pra oficinas—de folla longa pra predecos e obras—bonifias papés pequenos e comerciás pra cartas—tintas, lapiceiros, prumas e canto fai filla n-os esquirtorios, —compreto y alegantes útiles pra dibuxo, asi como tamén artigos pra fumar.—Abondante sortido de libros moi cuquiños pra rezar n-a eirexa siñoras e siñoritas.—Libros con siguideiros pra contas.

Ista casa conta n-o seu espacioso taller c'unha dúcia de rapaces, uns que rascan n-as pedras facendo bonifias cousas e-os lapiceiros d' aceiro, y-outros que fan botar d'as máquenas follas abondo con vistosos cores; e o mesmo fanse traballos pra oficinas civiles e d' os corpos armados, papés e-os timbres moldeados; empresos pra contas, libros siguideiros de mais ou menos follas, como fanse tamen moi boas TARJETAS brancas, de loito e con escudos d' armas ou outras alegorías. Etiquetañas pra os feires, botellas de viño, cervezas e pr' as tendas de medicinas. Letras de xiro, cartés, cartas co-a relacion empresa pra non ter qu' esquirbir tanto n-os comercios, esquelinas pra noticear casamentos, e outras cousas que por ser moitas se m' esquencen.

54, calle Real, 54—A Cruña

MARIANO VAL E C.^A

Santa Catalina, 17

Viños d' Aragon, Castilla, Blanco Chiclana, Riveiro e Valdepeñas.

Viños de mesa como éles n-os atopades n-o pobo, dan forza ós convalecentes, curan o cólera morbo, ós vellos dan longa vida, ás casadas dán refolgo e se cantan moitos casos de rasucitar ós mortos. E o sacreto d' estas curas beber un neto d' un sorbo, e repitindo estas tomas pagar ben e pedir outro. Pra pifar entre comidas o Chiclana é como un ouro, e onte un vello qu' o catou saíu d' alí feito un mozo. NON MAIS CALVOS, qu' este viño fai medral-o pelo á moitos, si con magras de xamon dan unhas fregas ó estógamo.

ZAPATERIA BRIGANTINA

DOMINGO TENREIRO E COMP.

Rua de Ilesa, 12—Betanzos

N-esta conecida tenda, á que xusta fam' abona, hay canto a moda pertenda, bó e barato, ¡qu' é perbenda n-estes tempos, segun sona!

Hastra d'o confin d'a terra veñen aquí os materias; e aquí, co-a rutina en guerra, faise o calzado, á compás a' as nociós qu' a cencia encerra.

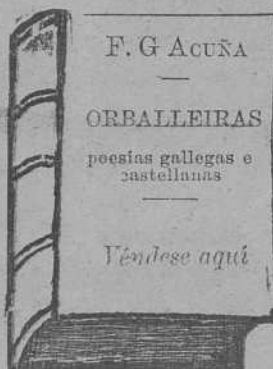
Estética, Xeometría son mayestras n-o taller, director' a Natomía, e dáse os pés outro sér e ó corpo mais gallardía.

GRAN TINFORERIA D'O PALENTINO

Calle d' Orzan, 68

N-este acreditado establecemento tílese de todos os colores e quitanse toda clás de manchas ás roupas, así de siñoras como de cabaleiros; ademais lánvanse cobertores de lan, usados ou novos, dáselles o coor que queira e sácaselles o pelo; todo moi baratiño e co-a preferencion que ten acreditado.

NON ESQUENCERSE:—Orzan, 68, Cruña.

A FULIADA

PREDECO SEMANAL D' ENTRESERZ MORÁS E MATERÍAS.

Sal á lus todol-os xuegas

Precio de suscripcion:—Oito cadelos pequenos ó mes

Número solto UN can grande

EMPRESA DE

A. AMENEDO PONTE

Rua d'a Fita, núm. 7

Faise aquí toda clás de traballos, ben e barata.